

Dokument na schôdzu

B8-0253/2017 }
B8-0256/2017 }
B8-0258/2017 }
B8-0261/2017 }
B8-0263/2017 } RC1

5.4.2017

SPOLOČNÝ NÁVRH UZNESENIA

predložený v súlade s článkom 135 ods. 5 a článkom 123 ods. 4 rokovacieho poriadku,

ktorý nahrádza návrhy uznesenia skupín:

ECR (B8-0253/2017)
S&D (B8-0256/2017)
Verts/ALE (B8-0258/2017)
ALDE (B8-0261/2017)
PPE (B8-0263/2017)

o situácii v Bielorusku
(2017/2647(RSP))

Cristian Dan Preda, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Elmar Brok, Deirdre Clune, Pavel Svoboda, Laima Liucija Andrikienė, Brian Hayes, Jaromír Štětina, Stanislav Polčák, Ivan Štefanec, Therese Comodini Cachia, Jarosław Wałęsa, Tunne Kelam, Tomáš Zdechovský, Sven Schulze, Lefteris Christoforou, Dubravka Šuica, József Nagy, Ivana Maletić, Eduard Kukan, Claude Rolin, Romana Tomc, Giovanni La Via, Patricija Šulin, Csaba Sógor, Marijana Petir, Luděk Niedermayer, David McAllister, Željana Zovko, Adam Szejnfeld, Sandra Kalniete, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Bogdan Brunon Wenta, Michaela Šojdrová, Milan Zver, Krzysztof Hetman, Jerzy Buzek, Michał Boni, Eva Maydell, László Tóké, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Jiří Pospíšil, Anna Záborská, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Anna Maria Corazza Bildt,

RC\1122829SK.docx

PE603.681v01-00 }
PE603.684v01-00 }
PE603.686v01-00 }
PE603.689v01-00 }
PE603.691v01-00 } RC1

Michael Gahler, Andrey Kovatchev

v mene skupiny PPE

Elena Valenciano, Victor Boștinaru, Soraya Post, Josef Weidenholzer

v mene skupiny S&D

Urszula Krupa, Zdzisław Krasnodębski, Ruža Tomašić, Marek Jurek,

Monica Macovei, Charles Tannock, Ryszard Antoni Legutko,

Tomasz Piotr Poręba, Ryszard Czarnecki, Karol Karski, Anna Elżbieta

Fotyga

v mene skupiny ECR

Petras Auštrevičius, Johannes Cornelis van Baalen, Beatriz Becerra

Basterrechea, Urmas Paet, Marian Harkin, Louis Michel, Ivan Jakovčić,

Marielle de Sarnez, Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Dita Charanzová,

Jozo Radoš, Hilde Vautmans, Pavel Telička, Frédérique Ries,

Marietje Schaake, Gérard Deprez, Carolina Punset, Nathalie Griesbeck,

Petr Ježek, Izaskun Bilbao Barandica, Cecilia Wikström,

Martina Dlabajová, Ramon Tremosa i Balcells, Valentinas Mazuronis,

Ilhan Kyuchyuk, Jasenko Selimovic, Filiz Hyusmenova

v mene skupiny ALDE

Heidi Hautala, Rebecca Harms, Bronis Ropė, Igor Šoltés,

Barbara Lochbihler, Davor Škrlec

v mene skupiny Verts/ALE

European Parliament resolution on the situation in Belarus (2017/2647(RSP))

Európsky parlament,

- so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia a odporúčania o Bielorusku, ako aj o európskej susedskej politike,
 - so zreteľom na vyhlásenie predsedu Delegácie pre vzťahy s Bieloruskom z 27. marca 2016, hovorca Európskej služby pre vonkajšiu činnosť (ESVČ) zo 17. marca 2017, osobitného spravodajcu OSN pre situáciu v oblasti ľudských práv v Bielorusku zo 14. a 28. marca 2017, Parlamentného zhromaždenia OBSE z 24. marca 2017, riaditeľa OBSE/ODIHR zo 17. a 26. marca 2017, Parlamentného zhromaždenia OBSE pre ľudské práva z 27. marca 2017 a Monitorovacieho strediska pre ochranu obhajcov ľudských práv (FIDH-OMCT) z 29. marca 2017 o nedávnom zatýkaní pokojných demonštrantov a nezákonnom zadržiavaní v Bielorusku,
 - so zreteľom na závery Rady o Bielorusku, najmä závery z 15. februára 2016, ktorými sa rušia reštriktívne opatrenia voči 170 jednotlivcom a trom bieloruským spoločnostiam,
 - so zreteľom na rozhodnutie Rady (SZBP) 2017/350 z 27. februára 2017¹, ktorým sa predlžujú reštriktívne opatrenia voči Bielorusku do 28. februára 2018 a zahŕňajú zbrojné embargo a zmrazenie aktív a zákaz cestovania voči štyrom osobám uvedeným na zozname v súvislosti s nevyriešenými zmiznutiami dvoch opozičných politikov, jedného podnikateľa a jedného novinára v rokoch 1999 a 2000,
 - so zreteľom na parlamentné voľby, ktoré sa konali 11. septembra 2016, a prezidentské voľby, ktoré sa konali 11. októbra 2015, so zreteľom na početné vyhlásenia bieloruských orgánov, podľa ktorých niektoré odporúčania OBSE/ODIHR po prezidentských voľbách z roku 2015 mali byť implementované pred parlamentnými voľbami v roku 2016, a so zreteľom na záverečnú správu OBSE/ODIHR z 28. januára 2016 o prezidentských voľbách v Bielorusku konaných 11. októbra 2015,
 - so zreteľom na správu Medzinárodnej federácie pre ľudské práva a Centra pre ľudské práva Viasna o nútenej práci a všadeprítomnom porušovaní práv pracovníkov v Bielorusku,
 - so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv a Deklaráciu OSN o obhajcoch ľudských práv, Medzinárodný pakt OSN o občianskych a politických právach, Európsky dohovor o ľudských právach a Medzinárodný pakt o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach,
 - so zreteľom na článok 135 ods. 5 a článok 123 ods. 4 rokovacieho poriadku,
- A. keďže bieloruská vláda zaviedla prezidentský dekrét č. 3 o predchádzaní sociálnej závislosti, tzv. „dani sociálneho parazitovania“, ktorý podpísal prezident Alexander Lukašenko v roku 2015 a ktorý sa začal uplatňovať od februára 2017 – tento dekrét

¹ Ú. v. EÚ L 50, 28.2.2017, s. 81.
RC\1122829SK.docx

PE603.681v01-00 }
PE603.684v01-00 }
PE603.686v01-00 }
PE603.689v01-00 }
PE603.691v01-00 } RC1

sankcionuje nezamestnanosť tým, že ukladá osobitnú daň, ktorou sa financujú výdavky verejnej správy, a to od poplatku vo výške približne 240 EUR, čo zodpovedá približne dvom tretinám priemernej mesačnej mzdy v Bielorusku, až po nútenú prácu občanov, ktorí pracovali menej ako 183 dní v roku; keďže dekrét bol podrobený širokej kritike zo strany občanov, aktivistov a novinárov;

- B. keďže od 17. februára a v priebehu marca 2017 sa v mnohých mestách Bieloruska uskutočňovali pokojné protesty tisícov občanov, a to napriek tlaku štátnych médií a bezpečnostných síl vrátane ozbrojených policajtov nasadených na rozohnanie demonštrácií, ako reakcia proti prijatiu prezidentského dekrétu č. 3 a proti výstavbe obchodného centra v blízkosti lokality Kurapaty, pamätníka obetiam stalinizmu;
- C. keďže orgány zareagovali na tieto demonštrácie silou, najmä 25. a 26. marca 2017; keďže pokojní demonštranti sa pokúsili o pochod hlavnou minskou triedou v Deň slobody, 25. marca, ale zablokoval ich kordón policajných poriadkových síl; keďže bezpečnostné sily zaútočili na demonštrantov a bili ženy, deti a starých ľudí; keďže boli zatknuté stovky demonštrantov vrátane domácich a zahraničných novinárov informujúcich o udalostiach; keďže v Minsku bolo zadržaných najmenej 700 ľudí vrátane niekoľkých náhodných divákov;
- D. keďže bola zadržaná veľká skupina obhajcov ľudských práv, ktorí pokojné demonštrácie pozorovali; keďže podľa Centra pre ľudské práva Viasna dostalo 27. marca večer 177 ľudí súdne rozhodnutia o správnych trestoch za účasť na protestoch uskutočnených 25. marca a z nich 74 vyústilo v administratívne zadržiavanie a 93 v udelenie pokút; keďže ako preventívne opatrenie pred protestmi bolo zatknutých viac než sto členov opozície;
- E. keďže 27 ľudí vrátane Zmicera Daškeviča, bývalého politického väzňa a vodcu hnutia Mladý front, bolo zatknutých na základe obvinenia zo zosnovania vzbury skupinami vycvičenými na Ukrajine, v Poľsku a Litve; keďže sú obvinení z trestného činu, ktorý sa trestá odňatím slobody až na tri roky; keďže Výbor štátnej bezpečnosti (KGB) odmieta zverejniť počet ľudí, ktorí boli zatknutí v súvislosti s tzv. „masovými nepokojmi“;
- F. keďže Mikalaj Statkevič, popredný predstaviteľ opozície a bývalý prezidentský kandidát, ktorý mal viesť demonštráciu v Minsku, bol zatknutý a tri dni zadržiavaný v záchytnom stredisku KGB bez akýchkoľvek informácií o jeho mieste pobytu; keďže bol zatknutý aj Sergej Kulinič a Sergej Kuncevič ; keďže pred demonštráciou 25. marca bol protiprávne zadržaný Uladzimir Ňakliajev, známy bieloruský básnik a prezidentský kandidát, a v dôsledku toho musel byť hospitalizovaný na následky oslabenia organizmu; keďže Pavel Seviarynec, Vitalij Rymaševskij, Anatol Liabedzka a Jurij Hubarevič spolu s niekoľkými občianskymi aktivistami boli zatknutí v priebehu marca 2017; keďže 23. marca bol zatknutý v Minsku Ales Lahvinec, podpredseda Hnutia za slobodu; keďže bolo preventívne zadržaných približne 60 pozorovateľov dodržiavania ľudských práv;
- G. keďže 25. marca 2017 uskutočnila polícia raziu v kancelárii Centra pre ľudské práva Viasna v bieloruskom hlavnom meste a preventívne zatkla najmenej 57 osôb zapojených do monitorovania prebiehajúcich pokojných protestov; keďže predtým boli zadržaní a odsúdení na krátky trest odňatia slobody ďalší obhajcovia ľudských práv, napríklad Oleg Volček, riaditeľ Centra pre ľudské práva Právna pomoc obyvateľstvu, a Anatolij Poplavnij, člen pobočky Centra pre ľudské práva Viasna v Homeli; keďže Leonid

RC\1122829SK.docx

PE603.681v01-00 }

PE603.684v01-00 }

PE603.686v01-00 }

PE603.689v01-00 }

PE603.691v01-00 } RC1

Sudalenka, člen centra Viasna, bol zadržaný a odsúdený za to, že predložil viac ako 200 sťažností občanov proti ustanoveniam uvedeného prezidentského dekrétu č. 3;

- H. keďže podľa Bieloruského združenia novinárov (BAJ) bolo zaregistrovaných 120 prípadov porušenia práv novinárov; keďže v celej krajine bol odstavený internet a novinári boli potrestaní za spravodajstvo z udalostí alebo odsúdení na trest odňatia slobody na základe obvinenia z výtržníctva alebo neuposlušnosti príkazov polície; keďže niektorých z nich ešte čaká súdny proces; keďže od 12. marca 2017 bolo zaznamenaných viac ako 20 prípadov šikanovania reportérov TV Belsat a keďže 31. marca polícia uskutočnila raziu v priestoroch TV Belsat a prehľadala ich a zhabala a odviezla časť vybavenia;
- I. keďže tieto udalosti sú najzávažnejšími, ku ktorým došlo od tvrdého zásahu proti demonštráciám v roku 2010, a možno ich považovať za poľutovaniahodný krok späť; keďže k tejto novej vlne represíí dochádza presne rok od rozhodnutia EÚ začať politiku tzv. postupného obnovenia vzťahov s Bieloruskom;
- J. keďže Bielorusko je zúčastneným štátom OBSE a potvrdilo záväzok rešpektovať práva na pokojné zhromažďovanie a združovanie; keďže toto masové zatýkanie, nadmerné používanie sily voči protestujúcim a signalizované razie v organizáciách občianskej spoločnosti sú jasným porušením týchto záväzkov;
- K. keďže Bielorusko je jedinou krajinou v Európe, ktorá stále vykonáva trest smrti; keďže prvý rozsudok trestu smrti v roku 2017 bolo vynesený 17. marca;
- L. keďže EÚ zrušila vo februári 2016 väčšinu svojich reštriktívnych opatrení voči bieloruským predstaviteľom a právnickým osobám ako gesto dobrej vôle s cieľom podnietiť Bielorusko, aby zlepšilo situáciu v oblasti ľudských práv, demokracie a právneho štátu; keďže Rada vo svojich záveroch z 15. februára 2016 týkajúcich sa Bieloruska zdôraznila potrebu posilniť spoluprácu medzi EÚ a Bieloruskom v mnohých oblastiach hospodárstva, obchodu a pomoci, čo poskytlo Bielorusku možnosť požiadať o financovanie z EIB a EBOR;
- M. keďže ťažká hospodárska situácia v Bielorusku čelí ďalším vyhliadkam na zhoršenie, pričom hlavné odvetvia zostávajú vo vlastníctve štátu a v rámci systému administratívneho velenia a kontroly; keďže závislosť Bieloruska od ruskej hospodárskej pomoci sa neustále zvyšuje;
- N. keďže jedným z cieľov účasti Bieloruska na Východnom partnerstve a v jeho parlamentnom orgáne Euronest je zintenzívnenie spolupráce medzi touto krajinou a EÚ; keďže bieloruský parlament nemá v Parlamentnom zhromaždení Euronest žiadny oficiálny status;
- O. keďže Bielorusko je súčasťou Organizácie Dohody o kolektívnej bezpečnosti (CSTO) a zúčastňuje sa na spoločných vojenských manévroch „Západ 2017“ s Ruskom, ktoré pokrývajú scenáre zahrňujúce útoky na jeho západných susedov vrátane simulácie použitia jadrových zbraní a ktoré by mohli mať negatívny vplyv na bezpečnosť a národnú zvrchovanosť Bieloruskej republiky a celého regiónu;

- P. keďže EÚ sa zasadzuje za stabilnú, demokratickú a prosperujúcu budúcnosť pre Bielorusko v prospech jeho obyvateľov; keďže predpokladom zlepšenia vzťahov medzi EÚ a Bieloruskom je výrazné zlepšenie v oblasti slobody prejavu a slobody médií, dodržiavania politických práv bežných občanov, ako aj opozičných aktivistov a dodržiavania zásad právneho štátu a základných práv;
1. odsudzuje tvrdý zákrok proti pokojným demonštrantom a represie pred demonštráciami a počas demonštrácií z 25. marca 2017; zdôrazňuje, že napriek výzvam medzinárodného spoločenstva na zdržanlivosť bola reakcia bezpečnostných služieb bezohľadná a neprimeraná; vyjadruje znepokojenie nad najnovším vývojom v Bielorusku a poukazuje na jasnú potrebu širšieho procesu demokratizácie v krajine;
 2. odsudzuje neprimerané obmedzenia práva na pokojné zhromažďovanie, slobody prejavu a slobody združovania, ako aj vyjadrovania názorov na sociálne a iné verejné otázky, a osobitne zastráňovanie a zadržiavanie nezávislých novinárov, členov opozície, bojovníkov za ľudské práva a ostatných protestujúcich;
 3. vyzýva bieloruské orgány, aby okamžite a bezpodmienečne stiahli a zrušili všetky súdne obvinenia proti všetkým pokojným demonštrantom, novinárom, ochrancom ľudských práv, aktivistom občianskej spoločnosti a členom opozície, ktorí boli zadržaní v súvislosti so súčasnou vlnou demonštrácií; domnieva sa, že prax preventívneho zatýkania je absolútne neprijateľná; naliehavo vyzýva orgány, aby okamžite poskytli informácie o všetkých, ktorí sú zatknutí, ich rodinám a širšej verejnosti;
 4. pripomína, že použitie sily proti každému, kto uplatňuje svoje právo na pokojný protest, nemožno ospravedlniť za žiadnych okolností a že represívne opatrenia, ktoré porušujú právo na slobodu prejavu a slobodu zhromažďovania, sú v rozpore s medzinárodnými záväzkami Bieloruska a ústavou Bieloruskej republiky; Naliehavo vyzýva vládu Bieloruska, aby sa zapojila do otvoreného dialógu s občanmi, nezávislými organizáciami občianskej spoločnosti a nezávislými médiami;
 5. naliehavo vyzýva bieloruské orgány, aby bezodkladne vykonali dôkladné a nestranné vyšetrovanie všetkých prípadov údajného svojvoľného zadržiavania a iného porušovania práv demonštrantov v súvislosti s nedávnymi demonštráciami; upozorňuje, že v prípade zlyhania vykonania takéhoto vyšetrovania môže EÚ zaviesť nové reštriktívne opatrenia voči tým najvyšším bieloruským predstaviteľom, ktorí sú zodpovední za nedávne tvrdé zákroky;
 6. naliehavo vyzýva bieloruské orgány, aby prestali zastráňovať nezávislé médiá z politických dôvodov a aby zastavili administratívne prenasledovanie a svojvoľné uplatňovanie článku 22.9 ods. 2 správneho kódexu voči novinárom na voľnej nohe, ktorí spolupracujú so zahraničnými médiami bez akreditácie, čím sa obmedzuje právo na slobodu prejavu a šírenie informácií;
 7. naliehavo vyzýva bieloruské orgány, aby prestali zastráňovať občiansku spoločnosť, aby umožnili úplné a bezplatné právne fungovanie verejných organizácií, bezodkladne zrušili článok 193/1 trestného zákona, ktorý negatívne ovplyvňuje organizáciu a účasť na činnosti neregistrovaných verejných združení a organizácií, a umožnili plné, slobodné a nekomplikované právne fungovanie verejných združení a organizácií, a to aj pokiaľ ide o

RC\1122829SK.docx

PE603.681v01-00 }
PE603.684v01-00 }
PE603.686v01-00 }
PE603.689v01-00 }
PE603.691v01-00 } RC1

národnostné menšiny a ich nezávislé organizácie;

8. naliehavo vyzýva PZ OBSE, ktoré plánuje usporiadať svoju 26. výročnú schôdzu v Minsku v júli 2017, aby zohľadnilo nedávne udalosti v Bielorusku a minimálne zabezpečilo zapojenie politických demokratických opozičných strán, nezávislých médií a organizácií občianskej spoločnosti;
9. vyzýva bieloruskú vládu, aby sa zapojila do konštruktívneho dialógu s opozíciou a s organizáciami občianskej spoločnosti, a takisto aby plne spolupracovala s osobitným spravodajcom OSN pre situáciu v oblasti ľudských práv v Bielorusku a pristúpila k dlho odkladaným reformám na ochranu ľudských práv a posilnenie demokracie; vyzýva ESVČ a Komisiu, aby naďalej vykonávali a rozšírili svoju podporu organizácií občianskej spoločnosti pôsobiacich v Bielorusku i v zahraničí; v tejto súvislosti zdôrazňuje potrebu podporovať všetky nezávislé zdroje informácií pre bieloruskú spoločnosť vrátane mediálneho vysielania v bieloruštine a zo zahraničia; okrem toho vyzýva osobitného zástupcu EÚ pre ľudské práva, aby preskúmal spôsoby a prostriedky na podporu úplnej a účinnej ochrany ľudských práv v Bielorusku;
10. odporúča zrušenie prezidentského dekrétu č. 3 ako svojvoľného, tvrdého a morálne pochybného opatrenia porušujúceho medzinárodné ľudské práva, ktorý podľa odhadov ovplyvnil viac ako 470 000 Bielorusov;
11. požaduje obnovenie mandátu osobitného spravodajcu OSN pre situáciu v oblasti ľudských práv v Bielorusku; vyzýva bieloruskú vládu, aby uznala mandát a aby plne spolupracovala s osobitným spravodajcom; vyzýva ESVČ, aby lepšie koordinovala politiku EÚ voči Bielorusku s osobitným spravodajcom OSN; vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby presadzovali a podporovali rozšírenie mandátu osobitného spravodajcu OSN s cieľom naďalej monitorovať situáciu v tejto krajine;
12. vyzýva bieloruské orgány, aby bezodkladne obnovili prácu na komplexnej volebnej reforme ako súčasť širšieho procesu demokratizácie, a to v spolupráci s medzinárodnými partnermi; zdôrazňuje, že je potrebné zaviesť príslušné odporúčania OBSE/ODIHR v dostatočnom predstihu pred konaním miestnych volieb, ktoré sa majú uskutočniť v marci 2018;
13. naliehavo vyzýva vládu, aby sa zapojila do globálneho moratória na vykonávanie trestu smrti, ktoré je prvým krokom k jeho trvalému zrušeniu;
14. vyzýva Komisiu, aby naďalej podporovala vzdelávacie programy, ktoré umožňujú mladým Bielorusom študovať v EÚ, urýchlením procesu žiadosti o víza a štipendia;
15. víta rozhodnutie Rady z 27. februára 2017 predĺžiť reštriktívne opatrenia týkajúce sa štyroch osôb a zbrojného embarga voči Bielorusku do 28. februára 2018; vyzýva ESVČ, aby naďalej pozorne sledovala a monitorovala situáciu v krajine s cieľom posúdiť účinnosť politiky EÚ v oblasti opätovného konštruktívneho zapojenia; domnieva sa, že EÚ by mala stanoviť jasné referenčné hodnoty, v rámci ktorých by sa mali uplatňovať konzistentné podmienky na dodržiavanie ľudských práv v záujme zabezpečenia reforiem, ktoré budú chrániť základné slobody a ľudské práva;

16. vyzýva Komisiu, aby posúdila, či sú zaručené najvyššie štandardy jadrovej bezpečnosti Ostroveckej jadrovej elektrárne, ktorá sa v súčasnosti buduje, a či by sa záruka EÚ voči EIB prípadne nemohla použiť na financovanie tejto jadrovej lokality v Bielorusku, a aby posúdila, či takáto záruka je v súlade so sankciami EÚ voči Ruskej federácii;
17. opakuje svoj záväzok pracovať v prospech bieloruského ľudu, podporovať jeho demokratické ambície a iniciatívy a prispievať k stabilnej, demokratickej a úspešnej budúcnosti Bieloruska; pripomína, že dodržiavanie základných občianskych slobôd, zásady právneho štátu a ľudských práv bude zohrávať kľúčovú úlohu pri formovaní ďalších vzťahov medzi EÚ a Bieloruskom;
18. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, podpredsedníčke Komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (PK/VP), Európskej službe pre vonkajšiu činnosť, členským štátom, OSCE ODIHR, Rade Európy, bieloruským orgánom a Parlamentnému zhromaždeniu OBSE.